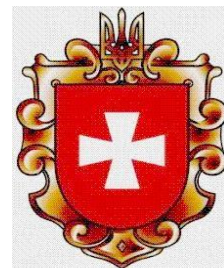
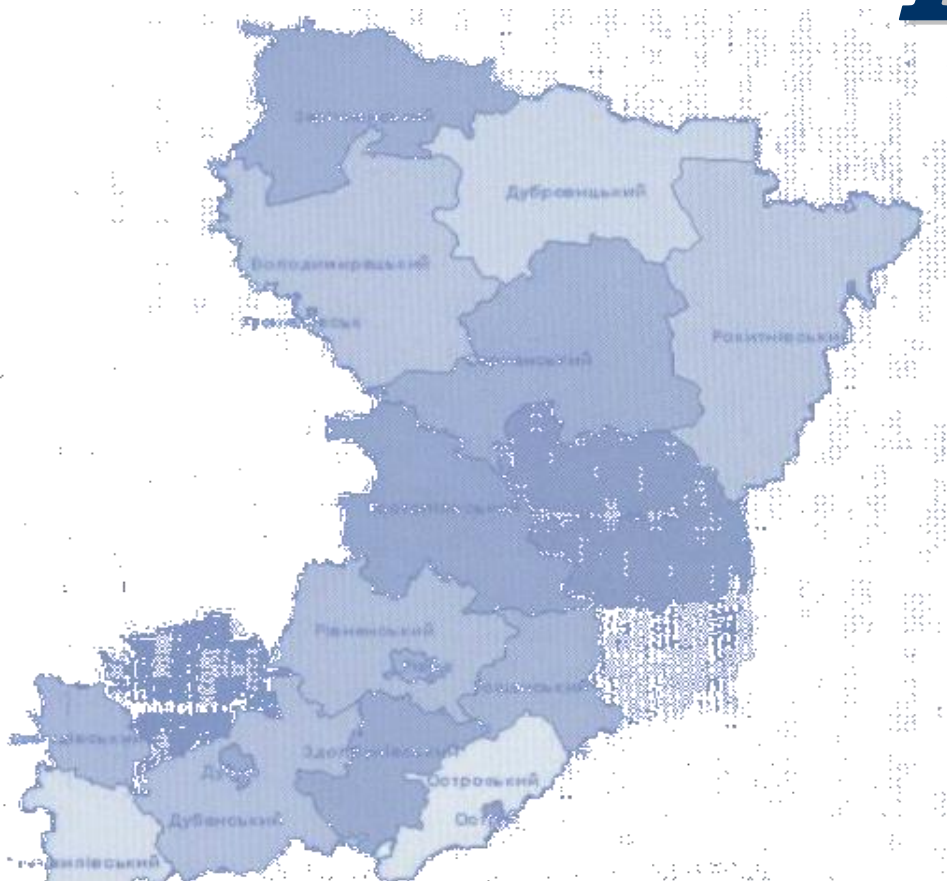

Рівненська обласна універсальна наукова
бібліотека

***Знаменні
та пам'ятні дати
Рівненщини
на 2021 рік***

Укладач:

Л. М. Малишева, завідувача відділом
наукової інформації та бібліографії

Редактор:

З. М. Тирак, провідний редактор науково-
методичного відділу

820 років

тому народився **Данило Романович (Галицький)**,
галицько-волинський князь, політичний діяч, полководець.
Побував на території Рівненщини
(1201–1264)

575 років

від дня смерті **Федора Даниловича князя Острозького**
(1360–1446)

560 років

від часу згадки про **Рівне**
в акті продажу волинських земель
князеві Семену Несвицькому
(1461)

555 років

від часу першої писемної згадки
про село **Гільча Перша Здолбунівського району**
(1466)

540 років

тому княгиня **Марія Несвицька (Рівненська)**
збудувала замок на березі річки Устя.
Рівне стало містом
(1481)

525 років

з часу першого нападу татар (підтвердженого документально)
на місто **Рівне**. Місто було взято в облогу.
Після сплати викупу княгинею **Марією Несвицькою**
облога була знята
(1496)

510 років

від часу першої писемної згадки про **Золотіїв**
(тепер належить до Рівного)
(1511)

490 років

тому князь **Ілля Острозький** отримав право
на володіння **Рівним**
(1531)

470 років

тому народився Іов Почаївський (Залізо, Желізо),
церковний діяч, письменник.
Був у Дубні, Острозі
(бл. 1551–1651)

465 років

тому у Рівному з'являються перші
поселення єврейських родин,
які займаються торговельними справами
(1556)

440 років

від дня виходу у світ Острозької Біблії –
визначної пам'ятки книгодрукування в Україні,
першого повного видання канонічного біблійного тексту
церковнослов'янською мовою
(1581)

430 років

від початку народного повстання
під проводом Криштофа Косинського
та Северина Наливайка.
Головними противниками козацтва виступали
великі землевласники князі Острозькі
(1591–1593)

425 років

з часу укладання Берестейської Унії,
внаслідок чого утворилася
Українська греко-католицька церква
(1596)

390 років

тому помер Іов Борецький,
український церковний, політичний і освітній діяч.
Викладав в Острозькій академії,
був у Дерманському монастирі в 1602–1605 рр.
(р.н.н.–1631)

385 років

тому відбулося повстання,
відоме за назвою «Острозька трагедія»
(1636)

385 років

тому невідомим автором,
вчителем з Рівного (криптонім «М. Н.»),
написано одну з перших українських поем
«Лямент о пригоді нещасній, о зел живості
(образливості) і мордерстві мешан острозьких»
(1636)

380 років

тому помер Ісаакій Борискович,
вчений, єпископ Луцький і Острозький.
У 1602–1605 рр. був ігуменом
Дерманського монастиря
(р.н.н. –1641)

375 років

від часу смерті Кирила Ставровецького-Транквіліона,
українського письменника, церковно-освітнього діяча,
друкаря-видавця.
Народився у с. Ставрів Млинівського району
(р.н.н. – 1646)

265 років

тому було завершено будівництво
Успенської (Омелянівської) церкви у Рівному.
Пам'ятка архітектури XVIII ст.
(1756)

210 років

від дня народження Помпея Батюшкова,
російського історика, етнографа.
Автор видання «Вольнь. Исторические судьбы
Юго-Западного края» (1888)
(1811–1892)

195 років

від дня народження Автонома Солтановського,
педагога, мемуариста.
Упродовж півтора десятиліття
працював викладачем історії та
російської словесності
Рівненської чоловічої гімназії (1849–1864)
(1869–1895)

175 років

від дня народження Соломона Манделькерна,
єврейського письменника, перекладача, вченого.

Уродженець м. Млинів. Проживав у Дубно. Писав мовою ідиш.
Переклав на німецьку мову «Сліпий музикант» В. Короленка
(1846–1902)

175 років

від дня народження Веніаміна Авдієва,
викладача російської словесності в Рівненській гімназії (1869–1870)
у період навчання Володимира Короленко
(1846–1895)

165 років

від дня народження Миколи Теодоровича,
українського історика, краєзнавця
та церковного діяча. Автор п'ятитомного видання
«Историко-статистическое описание церквей
и приходов Волынской епархии»
(1856–бл.1917)

155 років

тому розпочав навчання у Рівненській гімназії
(1866–1871) **Володимир Короленко,** російський
письменник, публіцист, громадський діяч
(1853–1921)

150 років

від часу перебування у місті Рівному
Михайла Драгоманова (1841–1895), видатного українського,
політичного, громадського діяча, вченого, публіциста
(1871)

145 років

тому вийшла праця філолога, педагога,
громадського діяча **Павла Житецького** (1837–1911)
«Опис Пересопницького рукопису XVI ст.»
(1876)

130 років

тому народився Микола Ваврисевич,
український педагог, письменник, журналіст,
громадський діяч на Холмщині. У 1926–1931 рр.
працював у Рівненській українській гімназії
(1891–1978)

125 років

тому у м. Рівне було відкрито
Євангельсько-лютеранський молитовний будинок
(1896)

115 років

від дня народження Евальда Вайса,
німецького композитора, диригента.
Поклав на музику чимало волинських віршів,
опублікував ряд статей про культурні традиції
волинських німців, розвиток у Західній Волині
(1906–1988)

110 років

від дня народження
Романа-Дмитра Клячківського (Клим Савур),
військового діяча, організатора і першого командира УПА.
Командир УПА-Північ. Загинув у бою біля
Оржівських хуторів (Рівненський район)
(1911–1944)

80 років

з часу створення Української повстанської армії
«Поліська Січ» в с. Немовичі Сарненського р-ну,
організатором якої був Тарас Бульба-Боровець.
(1941)

80 років

тому було розстріляно єврейське
населення в урочищі Сосонки біля Рівного
(1941)

65 років

тому створено обласне об'єднання
самодіяльних композиторів Рівненщини
при музичному училищі. Очолив товариство
музикознавець і композитор Дмитро Немченко
(1956)

60 років

тому у книжково-журнальному
видавництві м. Львів побачила світ книга
Олександра Молчанова «Ровно»
(1961)

55 років

тому розпочала свою роботу автобусна станція
в Рівному, яка знаходиться по вулиці Київській
(1966)

45 років

тому письменник **Лаврентій Кравцов**
завершив написання роману «Волинські Афіни»
(1976)

40 років

тому вступив в експлуатацію
Рівненський радіотехнічний завод
(1981)

40 років

тому Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека
отримала нове приміщення на площі Короленка, 6
(1981)

35 років

тому завершено будівництво
Рівненського гідропарку
(1986)

30 років

тому правлінням Рівненського обласного товариства
Всеукраїнської спілки краєзнавців і Рівненського
обласного відділення Українського фонду культури
заснована регіональна премія «За відродження Волині»
(1991)

30 років

тому з ініціативи Дубенської «Просвіти»
започатковано
просвітянську премію ім. Григорія Чубая.
З 1999 р. набула статусу обласної
(1991)

30 років

тому на вулиці Данила Галицького у м. Дубно
відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку,
видатному українському письменнику.
Скульптор О. Скобліков
(1991)

30 років

тому у Сарнах було відкрито
пам'ятник Тарасу Шевченку,
видатному українському письменнику.
Автори В. Стасюк, В. Шолудько, П. Подолець
(1991)

30 років

тому відкрито пам'ятний знак в урочищі «Сосонки» (Рівне)
на місці масових розстрілів місцевих жителів нацистськими окупантами
у роки Другої світової війни
(1991)

30 років

тому була створена обласна організація Спілки
фотохудожників України, яку очолив Олександр Харват
(1991)

30 років

тому побачив світ довідник краєзнавця, громадського діяча
Гурія Бухала «Православ'я на Рівненщині»
(1991)

30 років

тому вийшла книга Павла Андрухова (1924–1996)
«Волинська земля (Ровенщина) з глибин століть до сьогодні»
(1991)

25 років

тому було створено товариство польської культури
Здолбунівщини. Керівник С. Міхалевич
(1996)

20 років

тому започатковано літературно-
мистецьке свято «Городецький автограф»,
у селі Городець Володимирецького району
(2001)

20 років

тому на розі вулиць Симона Петлюри
та Івана Мазепи був відкритий пам'ятний знак
«Жертвам Чорнобильської катастрофи».

Скульптор Л. Закревський
(2001)

20 років

тому за сприяння Рівненської обласної організації
Народного Руху України
вийшов перший том «Книги пам'яті і слави Волині».

Упорядник і редактор О. Денишук
(2001)

20 років

тому було створене
товариство польської культури Рокитнівщини.

Керівник Є. Якимець
(2001)

20 років

тому у видавництві «Азалія» (Рівне) вийшла книга
заслуженого журналіста України, письменника, педагога,
красзнавця Григорія Дем'янчука

«Звідки тече та річка. Тайнопис природи рідного
краю у легендах, переказах,
художній та історичній літературі»

(2001)

15 років

тому заснована обласна премія ім. Ігоря Свешнікова
в галузі охорони культурної спадщини краю

(2006)

15 років

тому засновано обласну премію ім. Ганни Леончук
за збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини

(2006)

15 років

тому вийшла із друку книга
кандидата історичних наук,
викладача Рівненського державного гуманітарного університету

О. Прищепи «Вулицями Рівного: погляд у минуле»

(2006)

15 років

тому по вулиці Соборній в м. Рівне відкрито пам'ятник засновниці міста княгині Марії Рівненській (Несвицькій).

Скульптор В. Шолудько, архітектор М. Чабак
(2006)

15 років

тому у Рівному почав виходити літературно-краєзнавчий журнал «Погорина»

(2006)

15 років

з часу виходу книги письменника, літературознавця, уродженця Березнівського району Андрія Кондратюка (1938–2019) «Випромінювання любові»

(2006)

15 років

тому вийшла книга заслуженого журналіста України, письменника, педагога, краєзнавця Григорія Дем'янчука (1936–2001)

(у співавторстві Б. Г. Дем'янчука, А. Г. Дем'янчука)

«Українське краєзнавство: сторінки історії»

(2006)

15 років

з часу виходу у світ видання «Георгій Косміаді. Каталог художніх робіт з фондів народного музею історії Рівненської української гімназії та Рівненського обласного краєзнавчого музею»

(2006)

10 років

тому засновано обласну літературну премію ім. Михайла Дубова

(2011)

10 років

тому вийшло третє доповнене видання книги Чеслава Хитрого «Минувшина Рівненщини – далека і близька»

(2011)

10 років

тому в серії «Літопис УПА. Бібліотека. Т. 10» вийшла книга Олександра Іщука та Ігоря Марчука «Життя і творчість Ніла Хасевича»

(2011)

10 років

тому у видавництві Національного університету
«Острозька академія» вийшла з друку енциклопедія
«Острозька академія XVI–XVII ст.»
(2011)

10 років

тому у видавництві «Азалія» вийшла книга українського
письменника Євгена Шморгуна «...І п'ятьма не здолала його.
Сторінка буття «Пересопницького Євангелія»»
(2011)

10 років

тому вийшло друге видання
(доповнене та перероблене) енциклопедичного довідника
«Митці Рівненщини» Богдана Столярчука
(2011)

5 років

тому засновано обласну премію в галузі
образотворчого мистецтва ім. Ніла Хасевича
(2016)

СІЧЕНЬ

1 січня

100 років від дня народження Миколи Кузьменка,
поета, фольклориста, педагога. Жив і працював у Рівному.
З 1950 р. працював у Рівненському педагогічному інституті. Учнями Миколи
Кузьменка були майбутні поети і прозаїки Євген Шморгун, Микола Береза,
Микола Пшеничний, Юрій Береза, Борис Боровець, Петро Велесик та ін.
Був керівником обласного літературного об'єднання. Зазнав політичних утисків
(1921–1973)

1 січня

90 років від дня народження Анатолія Грицяя,
педагога, композитора, кобзаря.
Викладач Рівненського музичного училища з 1957 року.
Серед його учнів Й. Яницький, В. Пиндик, Л. Фусік, Т. Рокітенець,
В. Кузьменко, В. Кришук, Г. Топоровська, О. Крук, Т. Бенедюк,
Н. Волощук, М. Очеретяна та ін.
Перший голова та один із засновників Рівненського
обласного відділення Спілки кобзарів України (1994–2003)
(1931–2003)

7 січня

100 років від дня народження Яна Поспішила,
поета, фольклориста, музиканта, диригента,
композитора, історика. Автор поезій чеською мовою, присвячених
Україні та рідній Волині. Уродженець с. Глинськ Здолбунівського району
(1921–1994)

15 січня

150 років від дня народження Агатангела Кримського,
українського письменника, філолога, орієнталіста, академіка.
Навчався в Острозькій гімназії
(1871–1942)

22 січня

225 років тому було затверджено герб міста Рівне.
Рівне було повітовим центром Волинської губернії
(1796)

24 січня

60 років від дня народження Олександра Ірванця,
українського письменника. Навчався у середній школі № 18
м. Рівне. Закінчив Дубенське педагогічне училище.
Автор роману «Рівне/Ровно (стіна)»
(1961)

25 січня

215 років від дня народження Ореста Новицького,
церковного і освітнього діяча, філософа.
У 1816–1821 рр. навчався в Острозькому духовному училищі
(1806–1884)

27 січня

85 років від дня народження Миколи Пінчука,
філолога, музеєзнавця.
Уродженець селища Степань
Сарненського району
(1936–1994)

27 січня

75 років від дня народження Валерія Баталова,
прозаїка, журналіста, публіциста.
Член Національної спілки журналістів України.

Редактор Острозької районної газети
«Зоря комунізму» (нині «Життя і слово»)
(1946–2011)

ЛЮТИЙ

7-а річниця
початку розстрілів учасників акції протесту на Євромайдані
(2014)

2 лютого
77 років від дня вигнання з Рівного
нацистських загарбників
у роки Другої Світової війни
(1944)

4 лютого
100 років тому Рівненський повіт віднесено до складу
Волинського воєводства Польщі
(адміністративний центр – м. Луцьк)
(1921)

4 лютого
275 років від дня народження Тадеуша Костюшка,
діяча польського національного визвольного руху, керівника повстання.
У 1792–1794 рр. побував на Рівненщині
(1746–1817)

8 лютого
75 років від дня народження Раїси Тишкевич,
краєзнавця, директора Сарненського
історико-етнографічного музею (1974–2019).
Лауреат премії «За відродження Волині» (1997).
Заслужений працівник культури України (1993).
Уродженка с. Студянка Дубенського району
(1946)

8 лютого
80 років від дня народження Петра Гуменюка,
журналіста, письменника. Член Національної спілки журналістів України.
Лауреат краєзнавчої премії ім. І. Ф. Шишка (2008).
Уродженець с. Чудниця Гощанського району. Проживає у Гощі
(1941)

18 лютого

165 років від дня народження Софії Русової (Ліндфорс),
української громадської, культурно-освітньої діячки, педагога,
яка у 20-ті роки 20 ст. перебувала на Рівненщині
(1856–1940)

19 лютого

7-а річниця з часу загибелі Івана Городнюка,
захисника Євромайдану. Герой Небесної Сотні. Герой України
(1984–2014)

20 лютого

60 років від дня народження Анатолія Криловця,
письменника, вченого, філолога.
Викладач Національного університету «Острозька академія»
(1961–2017)

20 лютого

7-а річниця з часу загибелі Олександра Храпаченка,
активіста Євромайдану. Герой Небесної Сотні. Герой України
(1987–2014)

20 лютого

7-а річниця з часу загибелі Георгія Арутюняна,
активіста Євромайдану та ВО «Свобода».
Герой Небесної Сотні. Герой України
(1960–2014)

20 лютого

7-а річниця з часу загибелі Валерія Опанасюка,
захисника Євромайдану. Загинув від снайперської кулі.
Герой Небесної Сотні. Герой України
(1971–2014)

25 лютого

150 років від дня народження Лесі Українки,
видатної української письменниці і громадської діячки.
У 1881 р. побувала у селах Чекно, Ярославичі Млинівського району
(1871–1913)

25 лютого

70 років від дня народження Віктора Гвоздинського,
живописця. Член Національної спілки художників України (1985).
(1951)

26 лютого

90 років від дня народження Володимира Толканьова,
композитора, хормейстера, заслуженого діяча мистецтв України.
Викладач Рівненського музичного училища,
Рівненського педагогічного інституту
(1931–2003)

БЕРЕЗЕНЬ

45 років

від часу заснування
Рівненської обласної бібліотеки для молоді
(1976)

80 років

тому в парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка
м. Рівне було відкрито пам'ятник-погруддя Тарасу Шевченку,
видатному українському письменнику, художнику, мислителю.
Скульптор Г. М. Шульман, архітектор В. М. Герасименко
(1941)

1 березня

65 років від дня народження Миколи Тимчака,
письменника, художника, скульптора.
Проживає у місті Дубно
(1956)

7 березня

85 років від дня народження Ярослава Ісаєвича,
історика, академіка НАН України,
уродженця села Верба Дубенського району
(1936–2010)

8 березня

70 років тому відкрито
Рівненську обласну лікарню
(нині Рівненська обласна клінічна лікарня)
(1951)

10 березня

160 років від дня смерті
Тараса Григоровича Шевченка,
видатного українського письменника, художника, мислителя
(1814–1861)

10 березня
75 років від часу заснування
Рівненської філії Державної академії статистики,
обліку та аудиту Держкомстату України
(1946)

12 березня
390 років тому помер Іван (Іов) Борецький,
церковний, політичний та культурно-освітній діяч, публіцист.
Ймовірно навчався в Острозькій академії.
У 1605 році перебував у Дерманському монастирі,
де співпрацював з Ісакієм Борисковичем,
Даміаном Наливайком, Іовом Княгиницьким
(р.н.н.–1631)

17 березня
85 років від дня народження Ростислава Журомського,
поета, гумориста, сатирика, журналіста.
Уродженець с. Тучин Гощанського району
(1936–2008)

18 березня
110 років від дня смерті Павла Житецького,
мовознавця, педагога, фольклориста, громадського діяча,
дослідника «Пересопницького Євангелія»
(1837–1911)

19 березня
125 років від дня народження Якуба Гофмана,
педагога, історика, дослідника Волині.
У 1930–1939 рр. видавав у Рівному
«Рочнік Волинський» польською мовою
(1896–1964)

20 березня
75 років від дня створення Зарічненського району
і надання Зарічному статусу райцентру
(1946)

24 березня
135 років від дня народження Георгія Косміаді,
художника, архітектора, педагога.
У 1926–1940 рр. працював у Рівному
(1886–1967)

24 березня

7-а річниця з дня загибелі Олександра Музичка (Сашко Білий)

(1962–2014), лідера УНА-УНСО, координатора

Правого сектору по Західній Україні.

Створив у Рівному Організацію СНУМ

(Спілка незалежної української молоді),

згодом став членом Української національної асамблеї,

а після подій ГКЧП – загонів УНСО на Рівненщині.

Активний учасник рівненського Євромайдану

(2014)

28 березня

60 років від дня народження Миколи Руцького,

письменника, журналіста, уродженця

села Ільпибоки Демидівського району

(1961)

КВІТЕНЬ

80 років

тому розпочала роботу

Рівненська обласна друкарня

(1941)

30 років

**тому відкрито меморіальну дошку російському
письменнику Володимирі Короленку (1853–1921)**

на приміщенні колишньої гімназії у м. Рівне

(нині Рівненський обласний краєзнавчий музей)

(1991)

30 років

**тому розпочалося спорудження Свято-Покровського
кафедрального собору у м. Рівне. Архітектор В. Ковальчук**

(1991)

5 квітня

80 років від дня народження Святослава Праска,

письменника, уродженця села Кургани Березнівського району

(1941)

12 квітня

135 років від дня народження Михайла Носаля,
травознавця, фітотерапевта.

У 1935–1950 рр. був настоятелем Свято-Успенської церкви м. Рівне.
Почесний громадянин м. Рівне.
(1886–1950)

16 квітня

95 років від дня народження Бориса Возницького,
мистецтвознавця, музеєзнавця, Героя України.

Уродженець села Ульбарів (нині Нагірне) Дубенського району.
(1926–2012)

20 квітня

130 років від дня народження Юрія Гютюнника,
українського військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР.

У 1921 році у Рівному завершив формування
ядра майбутньої Української повстанської армії
(1891–1930)

25 квітня

15 років тому відбулися установчі збори
Рівненського обласного відділення
Української бібліотечної асоціації (РОВ УБА)
(2006)

26 квітня

35 років від дня Чорнобильської трагедії
(1986)

29 квітня

70 років від дня народження Михайла Островського,
поета, журналіста.

Уродженець с. Грушвиця Рівненського району.
Проживає у Рівному
(1951)

ТРАВЕНЬ

460 років

від дня виходу у світ визначної рукописної пам'ятки
староукраїнської літературної мови і мистецтва
«Пересопницького Євангелія»

(1561)

440 років

**з часу видання першого українського календаря
– «Хронології» Андрія Римші в Острозі
(1581)**

225 років

**з дня народження Степана Хотовицького,
вченого-медика, одного із засновників педіатричної науки.
Навчався у Волинській духовній семінарії в Острозі
(1796–1885)**

4 травня

**65 років від дня народження Тетяни Лукашевич,
художника декоративно-прикладного мистецтва.
Член Національної спілки художників України (1993).
Голова Рівненської обласної організації Національної спілки художників
України (2012–2017)
(1956)**

5 (8) травня

**135 років від народження Станіслава-Людвіка Жураковського,
військового діяча, учасника Першої світової війни. У 1931 р.
обраний бургомістром міста Здолбунів, в 1934–1939 рр. –
бургомістром міста Остріг. Загинув у Катині
(1886–1940)**

8 травня

**195 років від дня народження Станіслава Кардашевича,
краєзнавця, дослідника Острозької давнини
(1826–1887)**

10 травня

**95 років від дня смерті Симона Петлюри,
державного, політичного і військового діяча, публіциста.
Голова Директорії Української Народної Республіки,
організатор Армії Української Народної Республіки
(1879–1926)**

10 травня

**95 років від дня народження Артура Йосиповича Меремінського,
дослідника, професора, доктора ветеринарних наук.
Викладач Рівненського державного гуманітарного університету
(1926–2007)**

15 травня

40 років від дня смерті Тараса Боровця (Бульба-Боровець),
діяча українського повстанського руху часів Другої світової війни.
Засновник військових формувань «Поліська січ»,
Української повстанської армії
(1908–1981)

22 травня

15 років тому у м. Володимирець було відкрито
пам'ятник-погруддя Тарасу Шевченку, письменнику,
художнику, мислителю. Автори М. Фарина та О. Дашевська
(2006)

23 травня

145 років від дня народження Олександра Кондратьєва,
російського поета, прозаїка, перекладача, літературного критика.
У 1919–1939 рр. жив біля с. Дорогобуж Гощанського району.
У 1936 р. у Рівному у приватній типографії Фейгеля та Литвака
видав збірку сонетів «Славянские боги»
(1876–1967)

29 травня

130 років від дня народження Леоніда Ступницького,
військового діяча періоду УНР. Генерал-хорунжий УПА. Загинув
у бою з відділами НКВС біля с. Дермань Здолбунівського району
(1891–1944)

30 травня

65 років від дня народження Олександра Данилова,
скульптора. Член Національної спілки художників України (1993).
Автор меморіальних дощок Уласу Самчуку (Дермань),
Богдану Хмельницькому (Корець, Клевань),
Симону Петлюрі (Рівне) та ін., пам'ятних знаків, медалей
(1956)

ЧЕРВЕНЬ

115 років

тому у Рівному почав діяти перший музей,
як Волинський музей при сільськогосподарському товаристві.
Фундатором музею був професор В. Окенцький.
У період Першої світової війни та Української революції
1917–1921 рр. музей припинив своє існування
(1906)

80 років
тому Рівне було окуповане
нацистськими загарбниками
(1941)

4 червня
245 років від дня народження Александра Ходкевича,
польського військового діяча, драматурга, видавця.
Тривалий час проживав у Млинові
(1776–1838)

5 червня
25 років тому Указом Президента України
було перейменовано Острозький колегіум в Острозьку академію
(нині Національний університет «Острозька академія»)
(1996)

11 червня
30 років тому ухвалено Постанову Президії Верховної Ради УРСР,
згідно якої надалі слід іменувати місто Ровно – Рівне,
а Ровенську область – Рівненською
(1991)

12 червня
30 років тому рішенням Дубенської міської ради Рівненської області
було зареєстроване Дубенське Чехословацьке культурно-освітнє
товариство ім. Яна-Амоса Коменського на Україні «Стромовка»
(1991)

14 червня
130 років від дня народження Євгена Коновальця,
військового, політичного діяча. Полковник Армії Української
Народної Республіки, голова Проводу українських націоналістів,
голова організації українських націоналістів
(1891–1938)

16 червня
30 років тому відкрито пам'ятник героям
Берестецької битви у селі Пляшева Радивилівського району.
Скульптор А. Куш
(1991)

19 червня

95 років від дня смерті Володимира Оскілка,
військового і політичного діяча. Генерал-хорунжий Армії УНР.
Народився в с. Городок Рівненського району. У квітні 1919 р. зробив
невдалу спробу державного перевороту у м. Рівне
(1892–1926)

20 червня

65 років від дня народження Миколи Поровського,
активного учасника національно-визвольної боротьби
за незалежність України, полковника збройних сил України.
Автор низки книг з національно-патріотичної тематики,
член Національної спілки письменників України.
Уродженець с. Заріцьк Рівненського району
(1956)

26 червня

**80 років тому відбулася танкова битва в районі
Дубно – Луцьк – Броди – Рівне**
(1941)

26 червня

60 років від дня народження Віри Чернієнко
митця-кераміста. Член Національної спілки художників України (2002).
Викладач Рівненського державного гуманітарного університету
(1961)

27 червня

75 років від дня народження Валерія Баталова,
прозаїка, журналіста, публіциста.
Проживав в Острозі. Редактор Острозької районної
газети «Зоря комунізму», згодом громадсько-політичної
газети «Життя і слово»
(1946–2011)

28 червня

25 років від часу прийняття Конституції України.
День Конституції
(1996)

28 червня – 10 липня

370 років тому відбулася битва під Берестечком –
одна із найбільших битв Визвольної війни 1648–1654 рр.
під проводом Богдана Хмельницького
(1651)

30 червня
85 років від дня народження Ярослава Кульчинського,
заслуженого артиста України,
соліста обласної філармонії, педагога.
Уродженець села Дермань Здолбунівського району
(1936–2017)

ЛИПЕНЬ

30 років тому
у м. Дубно відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку,
видатному українському письменнику,
мислителю, художнику. Скульптор О. Скобліков
(1991)

30 років
тому у м. Дубно відбувся перший
фестиваль популярної та рок-музики «Тарас Бульба»
(1991)

30 років тому
наказом МОЗ України та рішенням Рівненського облвиконкому
створено Рівненський обласний
лікувально-діагностичний центр.
У 2000 р. перейменованій у Рівненський обласний
клінічний лікувально-діагностичний центр
ім. Віктора Поліщука
(1991)

4 липня
80 років від дня народження Володимира Заремби,
письменника, журналіста, просвітянина, громадського діяча.
Уродженець с. Новожуків Рівненського району
(1941–2010)

6 липня
125 років від дня народження Івана Тиктора,
українського видавця і громадського діяча.
У 1941–1943 рр. у Рівному очолював видавництво «Волинь»
(1896–1982)

7 липня

140 років від дня народження Василя Григоровича,
педагога-новатора. Голова організаційного комітету Острозького
Педагогічного Товариства, тимчасовий комісар повіту.
Працював на освітянській ниві в Острозі.
Член Острозького Братства ім. кн. Острозьких
(1881–1971)

8 липня

50 років від дня народження Сергія Гридін,
українського дитячого письменника,
уродженця м. Здолбунів (1971).
Автор книг «Федько у пошуках чупакабри» (2012), «Віраж» (2018),
«Дорослі зненацька» (2019) та ін.

10 липня

115 років від народження Бориса Шведа,
українського письменника, уродженця міста Сарни.
Автор повісті «Поліщуки» (1938)
(1906–1945)

11 липня

**30 років тому відбулося перейменування центральної вулиці
Рівного (вул. Леніна) на вулицю Соборну та центральної
площі міста (пл. Леніна) на майдан Незалежності
(1991)**

15 липня

150 років від дня народження Філарета Колесси,
українського фольклориста-музикознавця, композитора,
літературознавця. Досліджував українські пісні на Поліссі
(1871–1947)

21 липня

115 років від дня народження Олени Теліги,
української поетеси, публіцистки, громадської діячки.
У 1941 році перебувала у Рівному та співпрацювала з газетою «Волинь»
(1906–1942)

25 липня

155 років від дня народження Модеста Левицького,
українського письменника, перекладача, бандуриста.
У 1900–1912 рр. працював лікарем у Радивиліві.
Помер у м. Луцьк
(1866–1932)

27 липня

140 років від дня народження Володимира Леонтовича,
українського інженера-будівельника, вченого.

У 1905 році обіймав посаду

Волинського епархіального архітектора.

На початку ХХ ст. реставрував замок в Острозі
та спорудив (за проектом архітектора А. М. Максимова)
храм-пам'ятник на Козацьких могилах
(1881–1968)

СЕРПЕНЬ

440 років тому

в Острозі вийшла «Острозька Біблія»,
перше повне видання Біблії церковнослов'янською мовою.

Видатна пам'ятка української та європейської культури.

Друкар Іван Федорович (Федоров)
(1581)

40 років тому

на базі Острозького краєзнавчого музею було

**засновано Державний
історико-культурний заповідник м. Острога**
(1981)

2 серпня

80 років від дня народження Людмили Гурової,
співачки, заслуженої артистки України,
солістки Рівненської обласної філармонії
(1941)

2 серпня

**60 років від дня народження
Вікторії Климентовської,**
письменниці. Працює на Рівненщині
Член Національної спілки письменників України (1999)
(1961)

11 серпня

**105 років від дня відкриття
Острозького краєзнавчого музею**
(1916)

11 серпня

185 років тому розпочалось будівництво гімназійного корпусу неподалік замку Любомирських.

Архітектори Бургіньйон та Мехович.

Нині приміщення Рівненського обласного краєзнавчого музею
(1836)

14 серпня

80 років від дня народження Василя Павлюка,

педагога, фольклориста, керівника

фольклорного гурту «Горина» Інституту мистецтв

Рівненського державного гуманітарного університету

(1941–2010)

15 серпня

465 років тому у монастирі с. Двірець

(тепер Ізяславського району Хмельницької області)

Архімандритом Григорієм та писцем Михайлом Василевичем

розпочато роботу з перекладу та написання

Пересопницького Євангелія –

першого з відомих перекладів Святого Письма

староукраїнською літературною мовою

(1556)

16 серпня

65 років від дня народження Зої Дідич,

педагога, письменниці. Народилася, живе і працює в м. Костопіль.

Голова районної організації Народного Руху України,

голова міського осередку Союзу Українок.

(1956)

20 серпня

160 років від дня народження Петра Паславського,

лікаря, громадського діяча та благодійника.

Упродовж 40 років працював в Острозькій земській,

потім Острозькій міській лікарні

(1861–1943)

24 серпня

30 років тому

Верховною Радою України був прийнятий

Акт про державну незалежність України

(1991)

25 серпня
30 років тому у Рівному було демонтовано
пам'ятник Леніну
(1991)

29 серпня
460 років тому було завершено написання
Пересопницького Євангелія у Пересопницькому монастирі,
видатної пам'ятки української мови та книжкового мистецтва XVI ст.
(1561)

29 серпня
10 років тому в с. Пересопниця
Рівненського району відкрито
культурно-археологічний центр «Пересопниця»
(2011)

ВЕРЕСЕНЬ

1 вересня
80 років з часу виходу першого номера
газети «Волинь» у Рівному.
Редактор Улас Самчук
(1941)

1 вересня
80 років від дня народження Тараса Денисюка,
співака, соліста обласної філармонії.
Заслужений артист України.
Уродженець с. Ясениничі Рівненського району
(1941)

1 вересня
65 років з часу заснування Рівненського
Державного аграрного коледжу
(1956)

2 вересня
110 років від дня народження Чеслава Янчарські,
письменника, перекладача, автора дитячих книг.
Уродженець с. Грушвиця Рівненського району.
Закінчив Рівненську державну гімназію ім. Тадеуша Костюшка.
Ініціатор створення поетичної групи «Волинь» (1935)
(1911–1971)

13 вересня

**90 років від дня народження Бориса Харчука,
українського письменника, автора роману «Волинь» (1965).
Неодноразово перебував на Рівненщині
(1931–1988)**

15 вересня

**125 років від дня народження Олексія Антонова,
військового діяча, генерала армії.
Жив і навчався в Острозі
(1896–1962)**

16 вересня

**20 років тому було започатковано
щорічне літературно-мистецьке свято
«Дерманський світильник»
(2001)**

18(30) вересня

**180 років від дня народження Михайла Драгоманова,
українського громадсько-політичного діяча,
літературознавця, історика, публіциста,
фольклориста, філософа.
Побував у Рівному у 70-х роках ХІХ ст.
(1841–1895)**

20 вересня

**85 років від дня народження Григорія Дем'янчука,
журналіста, письменника, педагога, краєзнавця.
Жив і працював у Рівному
(1936–2001)**

20 вересня

**30 років тому вийшов перший номер газети «Волинь»,
ініційованої політичним і громадським діячем
В. Червонієм (1958–2009).
Видання позиціонується як спадкоємець газети «Волинь»,
заснованої письменником У. Самчуком у Рівному в 1941 р.
(1991)**

21 вересня

**30 років тому вийшов перший номер
обласної газети «Рівне вечірнє»
(1991)**

29 вересня
155 років від дня народження Михайла Грушевського,
українського історика, громадського, політичного діяча,
першого Президента України. У 1918 році побував на Рівненщині
(1866–1934)

ЖОВТЕНЬ

445 років
від часу заснування
князем Василем-Костянтином Костянтиновичем Острозьким
слов'яно-греко-латинської академії в Острозі
(1576–1636)

175 років
від часу перебування на Рівненщині Тараса Шевченка,
видатного українського поета, художника, мислителя
(1846)

80 років
тому вийшов перший номер часопису для дітей
«Орленя» у видавництві «Волинь» (Рівне).
Редактор С. Скрипник
(1941)

75 років
тому створено Рівненську обласну організацію
Українського товариства охорони природи
(1946)

30 років
тому у Рівному на будинку № 17
по вул. Михайла Драгоманова
відкрито однойменну меморіальну дошку Михайлу Драгоманову,
українському громадсько-політичному діячу,
літературознавцю, історику, фольклористу
(1991)

11 жовтня
80 років від дня народження Антоніни Листопад,
української письменниці, уродженки с. Перекалі
Демидівського району
(1941)

14 жовтня

20 років тому у місті Рівному відкрито перший у світі пам'ятник Симону Петлюрі, голові Директорії УНР.
Автор пам'ятника – П. Подолець, скульптори – В. Стасюк, В. Шолудько,
архітектор – Т. Мельничук
(2001)

14 жовтня

20 років тому було освячено Свято-Покровський собор міста Рівного Святійшим Патріархом Київським і всієї України-Русі Філаретом
(2001)

14 жовтня

15 років тому відбулося урочисте закладання каменю на місці будівництва пантеону Героїв Гурбенського бою
(2006)

20 жовтня

80 років від дня народження Віктора Чайки, голови Рівненського міськвиконкому (1980–1988, 1998–2008).
Почесний громадянин м. Рівне
(1941–2008)

27 жовтня

90 років від дня народження Георгія Сербіна, письменника, журналіста, краєзнавця. Редактор газети «Червоний прапор». Проживає у Рівному
(1931)

30 жовтня

370 років від дня смерті Гната Старушича, українського освітнього, культурного і релігійного діяча.
У 1639 році був ігуменом монастиря у Гощі
(р.н.н. – 1651)

ЛИСТОПАД

2 листопада

30 років тому

відбувся перший обласний форум представників інтелігенції, який підтримав Акт незалежності України, прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року
(1991)

4 листопада

220 років від дня народження Северина Гощинського,
польського громадського діяча,
революціонера-письменника, поета-романтика.

Представник «української школи» в польській літературі.
Навчався у школі францисканців у с. Межиріч Острозького району
(1801–1876)

4 листопада

110 років від дня народження

Дмитра Клячківського (Клим Савур),

українського політичного і військового діяча, полковника УПА.
Загинув в урочищі Лісничівка неподалік села Суськ Рівненського району
(1911–1945)

6 листопада

80 років тому в урочищі «Сосонки» (околиця Рівного)

нацистськими окупантами було

Розстріляно 17,5 тис. місцевих жителів єврейської національності
(1941)

10 листопада

115 років від дня народження

Володимира Лібовицького (1906–1984),

балетмейстера, хореографа, театрального діяча.

Перекладав українські твори чеською мовою.

Уродженець с. Новини Млинівського району

15 листопада

**30 років від часу заснування щорічної регіональної
краєзнавчої премії «За відродження Волині»**

(1991)

21 листопада

110 років від дня народження Василя Лозового

(М. М. Ходаківського), прозаїка, уродженця міста Рівного
(1911–1995)

25 листопада

130 років від дня народження Кліма Поліщука,

українського письменника, публіциста, автора історичних романів.

У 1910 році відвідав Козацькі могили та присвятив вірші, публікації цій темі.

Загинув у Сандормосі (Карелія)

(1891–1937)

25 листопада

**125 років від заснування бароном Федором Штейнгелем
першого сільського музею на Волині у селі Городок
Рівненського району
(1896)**

25 листопада

**95 років від дня народження Михайла Каганова,
педагога, композитора, заслуженого діяча мистецтв України.
Викладач Рівненського музичного училища
та Рівненського державного педагогічного інституту
(1926–1976)**

30 листопада

**80 років від дня народження Анатолія Марчука,
художника-проектанта.
Проекти: обласний музично-драматичний театр,
зал камерної та органної музики та ін.
(1941–1995)**

ГРУДЕНЬ

1 грудня

**30 років тому Верховною Радою та урядом УРСР
організовано Всеукраїнський референдум, у результаті якого
90,32% громадян висловилися на підтримку незалежності України.
(1991)**

1 грудня

**70 років від дня народження Володимира Ящука,
краєзнавця, журналіста, поета.
Народився у с. Надчиці Млинівського району.
З 1976 року живе в Радивиліві.
Почесний член Національної спілки краєзнавців України (1995).
Лауреат регіональної краєзнавчої премії «За відродження Волині» (1995)
(1951)**

5 грудня

**30 років тому вперше Президент України Леонід Кравчук
дав присягу на вірність Україні і її народу
на Пересопницькому Євангелії
(1991)**

14 грудня

105 років від дня народження

Владислава Мільчарека, поета, прозаїка.

Уродженець с. Великий Олексин Рівненського району.

У 1930-х роках проходив військову службу у Рівному.

Член рівненської поетичної групи «Волинь»

(1916–1933)

19 грудня

20 років тому у Рівному, по вул. Олени Теліги,

на будинку військового госпіталю

відкрито меморіальну дошку Василю Тютюннику,

військовому діячу, генерал-хорунжому Армії УНР.

Активний учасник визвольних змагань 1917–1919 рр.

Помер від тифу у Рівненському військовому госпіталі.

Похований на Дубенському кладовищі

(1882–1919)

21 грудня

85 років від дня народження Євгена Чорного,

живописця, графіка.

Член Національної спілки художників України (1988).

Уродженець с. Шубків Рівненського району

(1936)

23 грудня

185 років від дня народження Павла Житецького,

українського філолога, педагога, громадського діяча.

Автор наукових досліджень і публікацій

про Пересопницьке Євангеліє

(1836–1911)

24 грудня

250 років від дня народження Алоїза Фелінського,

польського поета та драматурга, громадського і політичного діяча.

Навчався у колегіумі піарів у Дубровиці

(1771–1820)

29 грудня

40 років тому

постановою Ради Міністрів УРСР № 646 на Рівненщині

створено ботанічні заказники загальнодержавного значення:

– «Озерський» – на території Людинської та Лісівської

сільських рад Дубровицького району;

- «Сварицевицький» – на території Сварицевицької сільської ради Дубровицького району;
  - «Золотинський» – на території Висоцької та Людинської сільських рад Дубровицького району;
  - «Вичівський» – на території Вишівської сільської ради Зарічненського району
- (1981)